

Blagoslovi (hebrejski berahot) se prema predmetu blagosiljanja dijele u tri grupe:

- 1) "Birkot aneenin" (Blagoslovi koji se izgovaraju prije uživanja hrane mirisa i slično) ברכות הנהנין
- 2) "Birkot amicvot" (Blagoslovi koji se izgovaraju prije vršenja micvot) ברכות המצות
- 3) "Birkot aodaa" (Blagoslovi zahvale) ברכות ההודאה

ברכות הנהנין

BIRKOT ANEENIN

"Birhot aneenin" dijele se na uvodne I zaključne blagoslove - odnosno na blagoslove koji se izgovaraju prije ili nakon uživanja određene hrane mirisa I sl.

Uvodni blagoslovi dijele se prema predmetu blagosiljanja na blagoslove za: vino, mezonot, voće, povrće, tekućine itd.

Prema biblijskoj zapovjedi dužan je čovjek blagosiljati Boga nakon svakog obroka. (U Judaizmu obrokom se smatra samo objed u kome se pojede najmanje 19 grama hljeba.)

Rabini su, međutim, otišli korak dalje propisavši da se prije uživanja bilo kakve hrane mora izgovoriti određeni blagoslov (beraha).

Za svaku vrstu hrane propisan je poseban blagoslov.

Ukoliko se jedu različite vrste hrane mora se blagosloviti za svaku vrstu ponaosob.

Ukoliko se jede više raznih stvari koje pripadaju istoj vrsti (npr. razne voćke) dostatan je jedan blagoslov.

Ako objed sadrži hljeb onda se blagosilja samo hljeb (izuzetak je vino nad kojim se blagosilja posebno, i to prije blagoslova nad hljebom, jer

nakon što je blagoslov nad hljebom izrečen ne izgovaraju se više blagoslovi za ostale vrste hrane), i smatra se da su tim blagoslovom obuhvaćene sve vrste hrane.

Ukoliko se, međutim, ne jede hljeb obaveza je da se blagoslovi svaka vrsta hrane ponaosob.

Budući da se radi o rabinskoj zapovjedi moguće je da jedan kaže blagoslov za sviju, svi odgovore Amen, i to se smatra kao da su je svako rekao blagoslov za sebe. Onaj koji ostale razrješava obaveze dužan je da ima na umu da blagoslov ne izgovara samo za sebe, nego i za sve prisutne, a prisutni su, pak, dužni da drže na umu da se slušanjem glasnog blagoslova i odgovaranjem Amen ustvari razrješavaju obaveze da kasnije sami blagoslove.

Rabinat danas smatra (na osnovu mišljenja poznijih halačkih autoriteta) da je bitno kojim se redom govore partikularni blagoslovi za različite vrste hrane. Po Talmudu, pak, (usporedi Mišne Tora) nije se redosljedu blagoslova pripisivala bilo kakva važnost. - Sve zavisi od namjere onog koji blagosilja. Ako on blagoslovivši nad nekom vrstom povrća "bore peri aadama" nije imao namjeru da izađe iz obaveze izgovaranja blagoslova "bore peri aec" za voćku koju je namjeravao pojesti nakon povrćke - onda nad voćkom blagosilja ponovo. Iz obaveze izgovaranja blagoslova ne izlazi se slučajno nego namjerno.

Za one koji, svejedno, ipak, hoće da budu upoznati sa stanovištem rabinata donosimo ga ovdje ukratko:

Ako se jedu različite vrste hrane onda se blagoslovi nižu ovim redom:
GEFEN, MEZONOT, AEC, AADAMA, ŠEAKOL.

Ukoliko poslužnje ne sadrži neku vrstu hrane (npr, nema kolača, ili voća itd.) onda se blagoslov propisan za tu određenu vrstu preskače.

Zašto je, po mišljenju rabinata, važno da se blagoslovi izgovaraju upravo prema gore propisanom redosljedu?

Zato što bi, u slučaju da se poremeti redosljed, morali da se odreknuo određenih blagoslova, a cilj nije da se u životu smanji broj berahot - nego upravo suprotno.

Npr: Ako bismo počeli posluživanje sokom i izgovorili nad njim blagoslov "šeakol" ("po čijoj je riječi sve postalo") ne bismo više mogli izgovoriti ni jedan blagoslov, jer su sve ostale stvari (tjestenine, voće, povrće) isto tako nastale po Njegovoj riječi.

Ili, ako bismo, npr., prvo blagoslovili blagoslov "bore peri aadama" ("koji tvoriš plodove zemlje") ne bismo nakon toga mogli izgovoriti blagoslov

"bore peri aec" ("koji tvoriš plodove drveća") - jer drveće također raste iz zemlje.

Blagoslovi (berahot) za pojedine vrste hrane su sljedeći:

ZA VINO:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן :

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, bore feri agefen.

Blagosloven Ti, Gospode, Boúe naó, Kralju svijeta, koji tvorió plod trsa.

ZA "MEZONOT" (TJESTENINE, KOLAČI ITD. -
BILO ŠTA ŠTO SADRŽI BRAŠNO, A NIJE HLJEB):¹

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא מני מזונות :

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, bore mine mezonot.

Blagosloven Ti, Gospode, Boúe naó, Kralju svijeta, koji tvorió različite vrste tjestenina.

ZA VOØE

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא פרי העץ :

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, bore feri aec.

Blagosloven Ti, Gospode, Boúe naó, Kralju svijeta, koji tvorió plodove drveta.

¹ Sefardi I prije ri`e govore "bore mine mezonot" - ali poslije ri`e ne govore "Beraha meen {alo{" - nego "Bore nefa {ot".

ZA POVRØE (+ banane):

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא פרי האדמה :

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, bore feri aadama.

Blagosloven Ti, Gospode, Boúe naó, Kralju svijeta, koji tvorió plodove zemlje.

ZA SVE TEKUØINE, MLIJEÅNE PRERAÄEVINE,
ÅOKOLADU, JAJA, MESO, RIBU I MED:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא שהכל נהיה בדברו :

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, óeakol niya bidvaro.

Blagosloven Ti, Gospode, Boúe naó, Kralju svijeta, po čijoj je riječi sve postalo.

Zaključni blagoslovi dijele se na tri vrste:

- 1 “Birkat amazon”
- 2 “Beraha meen šaloš“
- 3 “Beraha aharona” (“Bore nefašot”).

Nakon obroka koji je sadruáo hljeb izgovara se “Birkat amazon”. Izgovaranje prva tri blagoslova “Birkat amazon”-a je micvat ase (pozitivna biblijska zapovijest) te su stoga propisi vezani za “Birkat amazon” strožiji I brojniji od propisa vezanih za ostale berahot. “Birkat amazon” se izgovara samo u slučaju da je tokom objeda pojedeno devetnaest I više grama hljeba.

“Birkat amazon” je transkribovan i preveden posebno.

“BERAHA MEEN ŠALOŠ“

Zbog činjenice da je zemlja Izraela u Tori opisana kao “zemlja izobilna pšenicom i ječmom, vinovom lozom, smokvama i šipcima, zemlja izobilna maslinom od koje se pravi ulje i medom” (Devarim, V Knjiga Mojsijeva, 8:8) odredili su HaZaL (hahamenu zihronam livraha - naši mudraci neka je njihova uspomena na blagoslov) da iza uživanja pomenutih namirnica ne bi bilo dovoljno zahvaliti Bogu izgovaranjem kratke “Beraha aharon” - a kako bi bilo pretjerano da se iza uživanja pomenutih vrsta hrane izgovara čitav “Birkat amazon” propisali su specijalni blagoslov - “Beraha meen šaloš” - “Blagoslov skoro kao tri (blagoslova “Birkat amazon”-a)” - čije ime svjedoči da se radi o skraćenoj verziji “Birkat amazon”-a.

“BERAHA MEEN ŠALOŠ“ IZGOVARA SE, DAKLE, NAKON UŽIVANJA TJESTENINA NAPRAVLJENIH OD PŠENIČNOG I JEČMENOŠ BRAŠNA, GROŽĐA, ROZINA, GROŽĐANOŠ SOKA ILI VINA, SMOKAVA, ŠIPAKA, MASLINA I MEDA OD DATULA, ODNOSNO DATULA SAMIH.²

ברכה מעין שלוש:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם

² U pomenutom biblijskom stihu, na osnovu kog je uop{te I do{lo do izdvajanja određenih namirnica, radilo se o medu od datula (urmi) - zbog ~ega je rabinska jurisprudencija odredila da se I nakon u`ivanja samih datula izgovara “Beraha meen {alo{“.

עַל הַמַּחֲוֶה וְעַל הַכֹּלְפָלָה. עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרֵי הָעֵץ. עַל הָעֵץ וְעַל פְּרֵי הָעֵץ.

וְעַל תְּנוּבַת הַשְּׂדֵה. וְעַל אֶרֶץ חֲמֵדָה טוֹבָה וּרְחֹבָה שְׂרָצִית וְהִנְחַלְתָּ לְאַבוֹתֵינוּ: רַחֵם עֵירָךְ. וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ.

בשבת:
וְהִנַּח לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ - וְאַל תִּהְיֶה צָרָה וְיִגּוֹן בְּיוֹם מִנוּחֵתָנוּ:

בפסח:
וְשִׂמְחָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּיוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, בְּיוֹם מוֹעֵד חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה:

בשבועות:
וְשִׂמְחָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּיוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, בְּיוֹם מוֹעֵד חַג הַשְּׁבֻעוֹת הַזֶּה:

בסוכות:
וְשִׂמְחָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּיוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, בְּיוֹם מוֹעֵד חַג הַסּוּכוֹת הַזֶּה:

בשמיני עצרת:
וְשִׂמְחָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּיוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, בְּיוֹם מוֹעֵד חַג שְׁמִינֵי עֲצֵרַת הַזֶּה:

בראש השנה:
וְזָכְרָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְטוֹבָה בְּיוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, בְּיוֹם הַזִּיכּוּר הַזֶּה:

וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ. וְשִׂמְחָנוּ בְּבִנְיָנָהּ. וְנִבְרַכְךָ עֲלֶיהָ בְּקִדּוּשָׁה וּבְטַהֲרָה - כִּי אֵל טוֹב וּמְטִיב אֶתְּהָ: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה עַל הָאָרֶץ

וְעַל הַמַּחֲוֶה: וְעַל פְּרוֹתֶיהָ:

Baruh Ata, Adonay, Eloenu, Meleh aolam,

TJESTENINE:	VINO:	VOĆE:
al amihya veal	al agefen	al aec veal
akalkala	veal peri agefen,	peri aec, veal
		tenuvat asade

veal Erec hemda tova urhava šeracita veinhalta laavotenu, leehol mipirya, velisboa mituva. Rahem, Adonay, Eloenu, alenu veal Yisrael ameha, veal Ciyon miškan kevodeha, veaalenu letoha, vesamehenu bevinyana, unvareheha alea bikduša uvtaora.

NA ŠABAT SE DODAJE:

Veanah lanu, Avinu - veal tee cara veyagon beyom menuhatenu.

NA PESAH SE DODAJE:

Vesamehenu, Adonay Eloenu, beYom Tov mikra kodeš aze beyom Moed Hag aMacot aze,

NA ŠAVUOT SE DODAJE:

Vesamehenu, Adonay Eloenu, beYom Tov mikra kodeš aze beyom Moed Hag Hag aŠavuot aze,

NA SUKOT SE DODAJE:

Vesamehenu, Adonay Eloenu, beYom Tov mikra kodeš aze beyom Moed Hag aSukot aze,

NA ŠEMINI ACERET (U DIJASPORI I NA SIMHAT TORA) SE DODAJE:

Vesamehenu, Adonay Eloenu, beYom Tov mikra kodeš aze beyom Moed Hag Šemini Aceret aze,

NA ROŠ AŠANA SE DODAJE:

Vezohrenu, Adonay Eloenu, letova beYom Tov mikra kodeš aze, beYom aZikaron aze,

- Ki El Tov umetiv Ata.

Baruh Ata, Adonay, al aarec

(veal amihya.)

TJESTENINE: veal
mihyeta.

VOĆE I VINO:
veal perotea.
(veal aperot.)

Blagosloven Ti, Gospode, Bože naš, Kralju svijeta,

VINO:

zbog prinosa
poljskog

VOĆE: zbog drveta I
zbog ploda drveta, i

zbog hrane i zbog ekonomije

TJESTENINE:

zbog loze I zbog ploda loze

na Zemlji krasnoj, dobroj i prostranoj, koju si volio i koju si podario ocima našim da jedu od ploda njezina i da se nasite dobra njezina. Smiluj se, Gospode, Bože naš, na nas i na Izrael, narod svoj, na Cion presto slave Tvoje, i uspni nas u nj, i obraduj nas njegovom gradnjom, i blagosiljaćemo Te zbog njega u svetosti i čistoti.

NA ŠABAT SE DODAJE:

I daj, Oče naš, da ne bude nevolje i uzdisanja na naš Dan Odmora.

NA PESAH SE DODAJE:

I obraduj nas, Gospode Bože naš, na ovaj Dan Svetog Sabora, i ovaj Dan Moeda Praznika prijesnih hljebova,

NA ŠAVUOT SE DODAJE:

I obraduj nas, Gospode Bože naš, na ovaj Dan Svetog Sabora, i ovaj Dan Moeda Praznika Šavuot,

NA SUKOT SE DODAJE:

I obraduj nas, Gospode Bože naš, na ovaj Dan Svetog Sabora, i ovaj Dan Moeda Praznika Sukot,

NA ŠEMINI ACERET (U DIJASPORI I NA SIMHAT TORA) SE DODAJE:

I obraduj nas, Gospode Bože naš, na ovaj Dan Svetog Sabora, i ovaj Dan Moeda Praznika Šemini aceret,

NA ROŠ AŠANA SE DODAJE:

I sjeti nas se, Gospode Bože naš, na ovaj Dan Svetog Sabora i na ovaj DanSpominjana,

Jer Bog dobar i dobrostiv jesi Ti.

Blagosloven Ti, Gospode, na zemlji i

TJESTENINE:
I hrani.

VOĆE I VINO:
I njenom voću.

ברכה אחרונה

“BERAHA AHARONA”

NAKON UÍIVANJA BILO ĀEGA OSIM: HLJEBA, MASLINA, SMOKAVA, GROŽĐA (VINA) I TJESTENINA. - DAKLE NAKON: SVOG PREOSTALOG VOØA, POVRØA, MESA, JAJA, MLIJEKA I MLIJEĀNIH PRERAĀEVINA, MEDA, SVIH TEKUØINA ITD. IZGOVARA SE SLJEDEØI BLAGOSLOV:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא נפשות רבות על כל מה
שברא חי העולמים :

Baruh Ata, Adonay, Eloenu Meleh aolam, bore nefaóot rabot, al kol ma ó ebara He aolamim.

Blagosloven da si, Gospode, Boúe naó, Kralju svijeta, Stvoritelju duša mnogih, zbog svega što si stvorio Vječno Živi.